
Vergaderjaar 2025–2026

36 850 IV

**Wijziging van de begrotingsstaten van
Koninkrijksrelaties (IV) en het BES-fonds (H) voor het jaar
2025 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid Koninkrijksrelaties	5
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3	Beleidsartikelen	6
3.1	Artikel 1. Versterken rechtsstaat	6
3.2	Artikel 2. Slavernijverleden	7
3.3	Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	9
3.4	Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	11
3.5	Artikel 8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	12
4	Niet-beleidsartikelen	13
4.1	Artikel 6. Apparaat	13
4.2	Artikel 7. Nog onverdeeld	15
5	Beleid BES-fonds	16
	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	16
6	Beleidsartikelen BES-fonds	17
6.1	Artikel 1. BES-fonds	17

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd.

Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

1. de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties;
2. de begrotingsstaat voor het BES-fonds;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

F. Rijkaart

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De tweede suppletoire begroting geeft een beeld van de uitvoering van de begroting 2025. De stand van de tweede suppletoire begroting wordt vanaf de stand van de ontwerpbegroting 2025 (Kamerstukken II 2024/25, 36600 IV) opgebouwd.

De stand eerste suppletoire begroting laat de stand zien zoals deze bij eerste suppletoire begroting is gepresenteerd (Kamerstukken II 2024/25, 36725 IV). Middels de suppletoire begroting september (Kamerstukken II 2025/26, 36820 IV) is de stand na de 1e suppletoire begroting aangepast.

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige en technische mutaties toegelicht worden, die groter dan of gelijk zijn aan de ondergrens zoals deze in de Rijksbegrotingsvoorschriften (RBV) zijn opgenomen, de zogenaamde staffel. In het kader van transparantie of anderszins kan het voorkomen dat mutaties beneden deze ondergrenzen ook worden toegelicht.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV 2025		
Begrotingsartikel	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
1. Versterken rechtsstaat	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
2. Slavernijverleden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
4. Bevorderen sociaaleconomische structuur	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 2 mln.
5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 5 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 10 mln.
8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
6. Apparaat	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
7. Nog onverdeeld	Verplichtingen/Uitgaven: 1 mln. Ontvangsten: 1 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.
1. BES-fonds	Verplichtingen/Uitgaven: 2 mln. Ontvangsten: 2 mln.	Verplichtingen/Uitgaven: 4 mln. Ontvangsten: 4 mln.

2 Beleid Koninkrijksrelaties

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting 2025		263.150
Stand 1^e suppletoire begroting 2025		189.954
Stand suppletoire begroting september 2025		270.472
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Afvalstortplaats Bonaire	4	1.500
2) Huisvesting Vertegenwoordiging Curaçao	4	2.000
3) Desaldering SSO-CN	6	3.112
4) Aanvulling BES-fonds	7	– 750
5) Diverse mutaties	div	– 5.450
Stand 2^e suppletoire begroting 2025		270.884

Toelichting

1) Het bestuurscollege van Bonaire ontvangt een bijdrage ter ondersteuning van het nemen van de benodigde maatregelen bij de afvalstortplaats Selibon Lagun op Bonaire ten behoeve van de volksgezondheid, natuur en milieu.

2) Met het beschikbaar stellen van de middelen is het mogelijk om het pand aan te kopen waarin de Vertegenwoordiging op Curaçao (VNACS) is gehuisvest.

3) Dit betreft een desaldering van ontvangsten en uitgaven om de kosten te dekken die SSO-CN heeft gemaakt voor specifieke dienstverlening.

4) Het betreft een reallocatie naar het BES-fonds om eenmalig een tekort aan te vullen.

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2025
Vastgestelde begroting 2025		205.344
Stand 1^e suppletoire begroting 2025		100.581
Stand suppletoire begroting september 2025		108.262
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Desaldering SSO-CN	6	3.112
2) Diverse mutaties	div	26
Stand 2^e suppletoire begroting 2025		111.400

Toelichting

1) Dit betreft een desaldering van ontvangsten en uitgaven om de kosten te dekken die SSO-CN heeft gemaakt voor specifieke dienstverlening.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1. Versterken rechtsstaat

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1 Versterken rechtsstaat (bedragen x € 1.000)			
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
		18.201	2.825
			21.026
	Uitgaven	18.201	- 175
			18.026
1.0	Versterken rechtsstaat	18.201	- 175
			18.026
	<i>Opdrachten</i>	179	- 50
	Diverse opdrachten	179	- 50
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	468	0
	Detentie - Algemeen	468	0
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	1.574	0
	Overige bijstand aan de landen	532	0
	Bestuurlijke aanpak	1.042	0
	<i>Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken</i>	15.980	- 125
	Grensbewaking (Defensie)	7.543	335
	Recherchecapaciteit (JenV)	219	- 219
	Rechterlijke macht (JenV)	7.756	119
	Douane (Financiën)	462	- 360
			102
	Ontvangsten	0	0
			0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 5 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 1	
	2025
juridisch verplicht	94%
bestuurlijk gebonden	3%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	3%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 1 is 94% juridisch verplicht.

Opdrachten

Dit betreft een bijdrage van Koninkrijksrelaties (IV) aan DJI voor de ondersteuning die DJI biedt bij het vormgeven van een Plan van Aanpak voor zowel Curaçao als Aruba en verdere ondersteuning voor de verduurzaming van het detentiewezen in beide landen.

Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken

Grensbewaking (Defensie)

In het kader van de coronasteun aan de Caribische landen in het Koninkrijk levert de KMar een bijdrage aan het versterken van het grenstoezicht. Op basis hiervan wordt het budget wat niet gerealiseerd wordt, teruggeboekt naar de begroting van Koninkrijksrelaties.

Recherchecapaciteit (JenV)

Dit betreft een reallocatie van het Rijksrechercheteam (RST) naar het gemeenschappelijk hof ten behoeve van het uitbetalen van uitzendkosten (kosten die tijdens de uitzendperiode van personeel op de landen worden gemaakt).

Rechterlijke macht (JenV)

Dit betreft een reallocatie van het RST naar het gemeenschappelijke hof ten behoeve van het uitbetalen van uitzendkosten (kosten die tijdens de uitzendperiode van personeel op de landen worden gemaakt).

Douane (Financiën)

Met het beschikbaar stellen van de middelen is het mogelijk om het pand aan te kopen waarin de Vertegenwoordiging op Curaçao (VNACS) is gehuisvest.

3.2 Artikel 2. Slavernijverleden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 2 Slavernijverleden (bedragen x € 1.000)			
	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	35.165	– 524	34.641
Uitgaven	7.832	– 524	7.308
2.0 Slavernijverleden	7.832	– 524	7.308
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>1.778</i>	<i>– 524</i>	<i>1.254</i>
Maatschappelijke initiatieven	1.778	– 524	1.254
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>6.054</i>	<i>0</i>	<i>6.054</i>
Maatregelen bewustwording, betrokkenheid en doorwerking slavernijverleden	6.054	0	6.054
Ontvangsten	0	0	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 7 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 2	
	2025
juridisch verplicht	0%
bestuurlijk gebonden	100%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 2 is 0% juridisch verplicht.

2.0 Slavernijverleden

Subsidies

Maatschappelijke initiatieven

Deze wijziging betreft een overboeking naar het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) voor de uitvoeringskosten voor het opstellen en invoeren van de subsidieregeling maatschappelijke

initiatieven trans-Atlantisch slavernijverleden voor het Caribisch deel van het Koninkrijk. Dit wordt uitgevoerd door de unit Uitvoering van Beleid (UvB) van SZW en daarom is er een overboeking nodig.

3.3 Artikel 4. Bevorderen sociaaleconomische structuur

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 4 Bevorderen sociaaleconomische structuur (bedragen x € 1.000)

Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Supplettoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e supplettoire begroting (2)	Stand 2e supplettoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	108.626	3.315	111.941
4.1	Curaçao, Sint Maarten en Aruba	26.934	- 1.524	25.410
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>18.805</i>	<i>26</i>	<i>18.831</i>
	Diverse subsidies	747	0	747
	Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	11.892	0	11.892
	Onderwijshuisvesting Curaçao	6.166	26	6.192
	<i>Opdrachten</i>	<i>4.677</i>	<i>- 1.550</i>	<i>3.127</i>
	Opdrachten landen	677	- 50	627
	Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	4.000	- 1.500	2.500
	<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>1.218</i>	<i>0</i>	<i>1.218</i>
	Toeslagen op pensioenen NA	1.218	0	1.218
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>1.979</i>	<i>0</i>	<i>1.979</i>
	Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)	1.979	0	1.979
	<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>255</i>	<i>0</i>	<i>255</i>
	Diverse bijdragen	255	0	255
4.2	Caribisch Nederland	51.883	5.063	56.946
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>3.152</i>	<i>0</i>	<i>3.152</i>
	Subsidies Caribisch Nederland	3.152	0	3.152
	<i>Opdrachten</i>	<i>3.361</i>	<i>1.689</i>	<i>5.050</i>
	Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	1.140	- 212	928
	Opdrachten Caribisch Nederland	2.221	1.901	4.122
	<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>1.349</i>	<i>0</i>	<i>1.349</i>
	Pensioenen en uitkeringen politieke ambtsdragers	1.349	0	1.349
	<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>283</i>	<i>0</i>	<i>283</i>
	Caribisch Nederland	283	0	283
	<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>43.556</i>	<i>674</i>	<i>44.230</i>
	Sociaaleconomische initiatieven	34.000	0	34.000
	Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	9.556	674	10.230
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>182</i>	<i>2.700</i>	<i>2.882</i>
	Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht	182	2.700	2.882
4.3	Stimuleringsregelingen	2.070	- 224	1.846
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>759</i>	<i>- 224</i>	<i>535</i>
	Voedselzekerheid	759	- 224	535
	<i>Garanties</i>	<i>1.311</i>	<i>- 1.311</i>	<i>0</i>
	Borgstelling MKB	1.311	- 1.311	0
	<i>Storting/onttrekking begrotingsreserve</i>	<i>0</i>	<i>1.311</i>	<i>1.311</i>
	Begrotingsreserve BMKB ACS	0	1.311	1.311
	Ontvangsten	954	26	980

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 9 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 4

	2025
juridisch verplicht	91%
bestuurlijk gebonden	6%
beleidsmatig gereserveerd	3%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 4 is 91% juridisch verplicht.

4.1 Curaçao, Sint Maarten en Aruba

Opdrachten

Tijdelijke Werkorganisatie (TWO)

Met het beschikbaar stellen van de middelen is het mogelijk om het pand aan te kopen waarin de VNACS is gehuisvest.

4.2 Caribisch Nederland

Opdrachten

Opdrachten Caribisch Nederland

Dit betreft een reallocatie van € 1,9 mln. van opdrachten naar bijdrage aan medeoverheden. Het gaat om een bijdrage aan het Openbaar Lichaam Sint-Eustatius voor de renovatie van cultuur-historisch erfgoed op het juiste instrument te verantwoorden.

Bijdrage aan medeoverheden

Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht

Dit betreft een reallocatie van € 1,9 mln. van opdrachten naar bijdrage aan medeoverheden om deze uitgave op het juiste instrument te verantwoorden. Het gaat om een bijdrage aan het Openbaar Lichaam Sint-Eustatius voor de renovatie van cultuur-historisch erfgoed. Daarnaast betreft dit een bijdrage van € 1,5 mln. aan het Openbaar Lichaam Bonaire. Het bestuurscollege van Bonaire ontvangt een bijdrage ter ondersteuning van het nemen van de benodigde maatregelen bij de afvalstortplaats Selibon Lagun op Bonaire ten behoeve van de volksgezondheid, natuur en milieu.

Bijdrage aan agentschappen

Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht

Met het beschikbaar stellen van de middelen is het mogelijk om het pand aan te kopen waarin de Vertegenwoordiging op Curaçao (VNACS) is gehuisvest.

3.4 Artikel 5. Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 5 Schuldsanering/lopende inschrijving/leningen (bedragen x € 1.000)			
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
		90.780	0
	Uitgaven	119.297	0
5.1	Schuldsanering Curaçao en Sint Maarten	28.517	0
	<i>Leningen</i>	<i>28.517</i>	<i>0</i>
	Schuldsanering	28.517	0
5.2	Leningen / garanties Curaçao, Sint Maarten en Aruba	90.780	0
	<i>Leningen</i>	<i>90.780</i>	<i>0</i>
	Lopende inschrijving en leningen Curaçao en Sint Maarten	90.780	0
	Ontvangsten	105.603	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 11 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 5	
	2025
juridisch verplicht	100%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	0%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 5 is 100% juridisch verplicht en dit betreft volledig het instrument leningen.

Voor artikel 5 zijn er ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 geen wijzigingen te melden.

3.5 Artikel 8. Wederopbouw Bovenwindse Eilanden

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 12 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 8 Wederopbouw Bovenwindse Eilanden (bedragen x € 1.000)			
Art.	Verplichtingen	Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
	Uitgaven	1.040	0
8.1	Wederopbouw	1.040	0
	<i>Opdrachten</i>	<i>1.040</i>	<i>0</i>
	Wederopbouw op Sint Maarten	1.040	0
	Ontvangsten	0	0

Geschatte budgetflexibiliteit

Tabel 13 Geschatte budgetflexibiliteit artikel 8	
	2025
juridisch verplicht	83%
bestuurlijk gebonden	0%
beleidsmatig gereserveerd	0%
nog niet ingevuld/vrij te besteden	17%

Van het totale uitgavenbudget op artikel 8 is 83% juridisch verplicht.

Voor artikel 8 zijn er ten opzichte van de suppletoire begroting september 2025 geen wijzigingen te melden.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 6. Apparaat

Tabel 14 Apparaat (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen		39.623	11.388	51.011
Uitgaven		39.623	1.388	41.011
6.0 Apparaat		39.623	1.388	41.011
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>26.591</i>	<i>– 3.301</i>	<i>23.290</i>
	Eigen personeel	25.402	– 3.651	21.751
	Inhuur externen	1.189	350	1.539
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>13.032</i>	<i>4.689</i>	<i>17.721</i>
	Overige materiële uitgaven	13.032	4.689	17.721
Ontvangsten		1.705	3.112	4.817

Toelichting

Personele uitgaven

Eigen personeel

Het bestuurscollege van Bonaire ontvangt een bijdrage ter ondersteuning van het nemen van de benodigde maatregelen bij de afvalstortplaats Selibon Lagun op Bonaire ten behoeve van de volksgezondheid, natuur en milieu. Met deze reallocatie van artikel 6 naar artikel 4 (circa € 0,3 mln.) worden er hiervoor middelen beschikbaar gesteld.

Met het beschikbaar stellen van de middelen (circa € 0,3 mln.) is het mogelijk om het pand aan te kopen waarin de Vertegenwoordiging op Curaçao (VNACS) is gehuisvest.

Verder betreffen het reallocaties om budgetten in lijn te brengen met de daadwerkelijke uitgaven (RCN, VNACS en SSO-CN). De budgetten waren gebaseerd op historische gegevens en worden nu gecorrigeerd (circa € 2,9 mln.).

Inhuur externen

Met het beschikbaar stellen van de middelen (circa € 0,2 mln.) is het mogelijk om het pand aan te kopen waarin de Vertegenwoordiging op Curaçao (VNACS) is gehuisvest.

Daarnaast vindt een reallocatie plaats van circa € 0,6 mln. om het budget in lijn te brengen met de daadwerkelijke uitgaven (SSO-CN). Het budget was gebaseerd op historische gegevens en wordt nu gecorrigeerd.

Materiële uitgaven

Overige materiële uitgaven

Het bestuurscollege van Bonaire ontvangt een bijdrage ter ondersteuning van het nemen van de benodigde maatregelen bij de afvalstortplaats Selibon Lagun op Bonaire ten behoeve van de volksgezondheid, natuur en milieu. Met deze reallocatie van artikel 6 naar artikel 4 (circa € 1,2 mln.) worden hiervoor middelen beschikbaar gesteld.

Verder gaat het om reallocaties om budgetten in lijn te brengen met de daadwerkelijke uitgaven. Voorheen werden budgetten namelijk gebaseerd op historische gegevens, wat nu wordt gecorrigeerd (circa € 2,3 mln.).

Tot slot vindt een desaldering plaats (€ 3,1 mln.) van ontvangsten en uitgaven om de kosten te dekken die SSO-CN heeft gemaakt voor specifieke dienstverlening.

Ontvangsten

Dit betreft een desaldering (€ 3,1 mln.) van ontvangsten en uitgaven om de kosten te dekken die SSO-CN heeft gemaakt voor specifieke dienstverlening.

4.2 Artikel 7. Nog onverdeeld

Tabel 15 Nog onverdeeld (bedragen x € 1.000)

Art.		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire begrotingen, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen		3.592	- 3.592	0
	Uitgaven	3.592	- 3.592	0
7.0	Nog onverdeeld	3.592	- 3.592	0
	Nog te verdelen	3.592	- 3.592	0
	Onvoorzien	3.592	- 3.592	0
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Nog te verdelen

Onvoorzien

Dit betreft een reallocatie van € 0,8 mln. naar het BES-fonds om eenmalig het tekort aan te vullen.

Verder betreft het voornamelijk een reallocatie naar het instrument «Bijdrage aan Agentschappen» op artikel 4 voor de overdracht van cultuur-historische vastgoed op Sint-Eustatius (€ 0,7 mln.). Tevens betreft dit een reallocatie naar artikel 4 om te voldoen aan de toezegging om het restbedrag van de 1ste tranche van de renovatiewerkzaamheden aan de klif op Sint-Eustatius beschikbaar te stellen voor de tweede tranche (€ 0,5 mln.).

5 Beleid BES-fonds

Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 16 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting 2025		88.642
Stand 1^e suppletoire begroting 2025		97.376
Stand suppletoire begroting september 2025		97.999
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Aanvulling BE-fonds	1	750
2) Diverse mutaties	1	30
Stand 2^e suppletoire begroting 2025		98.779

Toelichting

1) Het betreft een reallocatie van artikel 7 (onvoorzien) naar het BES-fonds om eenmalig een tekort aan te vullen (circa € 0,8 mln.).

Tabel 17 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Art.	Ontvangsten 2025
Vastgestelde begroting 2025		88.642
Stand 1^e suppletoire begroting 2025		97.376
Stand suppletoire begroting september 2025		97.999
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba	1	780
Stand 2^e suppletoire begroting 2025		98.779

Toelichting

1) Artikel 88, derde lid van de [Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba \(FinBES\)](#) regelt dat bij de (begrotings)wet voor ieder uitkeringsjaar middelen van het Rijk worden afgezonderd ten behoeve van het fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar zijn aan elkaar gelijk. Gelet hierop is ten behoeve van de dekking van de extra uitgaven ten laste van het BES-fonds een post met extra ontvangsten geraamd.

6 Beleidsartikelen BES-fonds

6.1 Artikel 1. BES-fonds

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 18 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 1. BES-fonds (bedragen x € 1.000)

		Vastgestelde begroting (incl. Suppletoire Begrotingen, NvW en amendementen (1))	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3)=(1+2)
art	Verplichtingen	97.999	780	98.779
	Uitgaven	97.999	780	98.779
1.0	Bijdrage aan medeoverheden			
	Vrije Uitkering	97.999	780	98.779
	Ontvangsten	97.999	780	98.779

Toelichting

Bijdrage aan medeoverheden

Vrije uitkering

Het betreft een reallocatie van artikel 7 (onvoorzien) naar het BES-fonds om eenmalig een tekort aan te vullen (circa € 0,8 mln.).

Ontvangsten

[Artikel 88, derde lid van de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba \(FinBES\)](#) regelt dat bij (begrotings)wet voor ieder uitkeringsjaar middelen van het Rijk worden afgezonderd ten behoeve van het fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar zijn aan elkaar gelijk. Gelet hierop is ten behoeve van de dekking van de extra uitgaven ten laste van het BES-fonds een post met extra ontvangsten geraamd.